

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพงานเทศกิจโดยการสร้าง
วิทยากรภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมือง :
ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตคลองสาน

จัดทำโดย นายกษิต์เดช สุขสว่าง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานเทศกิจชำนาญการ

สังกัด ฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตคลองสาน

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๒๙
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

๑. ชื่อเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพงานเทศกิจโดยการสร้างวิทยากรภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตคลองสาน”

๒. หลักและเหตุผล

กรุงเทพมหานครโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง) และคณะผู้บริหารได้ร่วมกันจัดทำนโยบายเพื่อให้การบริหารราชการ การพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของกรุงเทพมหานครดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยประกาศนโยบาย ๑ การกิจพิเศษ ๕ นโยบายทันใจ ๑๙ การกิจ ที่พร้อมดำเนินการผลักดันทันที ภายใต้ประโยคที่ว่า กทม. ก้าวสู่ปีที่ ๔๕ “ผลักดันทันใจ แก้ไขทันที” โดย ๕ นโยบายทันใจ ได้แก่

- ๑) สะอาด(CLEAN) : บ้านเมืองสะอาด การบริหารราชการใสสะอาด
 - ๒) สะดวก(CONVENIENT) : เดินทางสะดวก ใช้ชีวิตสะดวก ข้อมูลสะดวก
 - ๓) ปลอดภัย(COMMUNITY): ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย
 - ๔) คุณภาพชีวิตดี(CARE): ดูแลคุณภาพชีวิตประชาชน สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
 - ๕) วิถีพอเพียง(COMMON WAYS OF LIVING) : ภูมิใจในรากฐานไทย พอใจในความเป็นอยู่
- นโยบายที่สอดคล้องกับงานด้านเทศกิจในเรื่องการจัดระเบียบ ได้แก่ **นโยบายที่ ๑**

“สะอาด” (CLEAN) : บ้านเมืองสะอาด การบริหารราชการใสสะอาดในการกิจที่ดำเนินการทันที

ข้อ (๒) **รวมพลังชาวกรุงเทพฯ ร่วม Big Cleaning Day เมืองกรุงเทพฯ สะอาด** ทั้งผู้ประกอบการ เจ้าของบ้าน ร้านค้า และจิตอาสา ร่วมกันทำความสะอาดย่านชุมชน ย่านการค้า คู คลอง ทั่วกรุงเทพฯ อย่างน้อยเดือน ๑ ครั้ง และปลูกจิตสำนึกร่วมกันดูแลรักษาพื้นที่ให้สวยงามเป็นระเบียบ และ **นโยบายที่ ๓**

“ปลอดภัย” (COMMUNITY) : ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย และในการกิจที่ดำเนินการทันที ข้อ (๑) **ปรับจริง จับจริง รดจอดและวิ่งบนทางเท้า** กวดขัน ๖ เส้นทาง ที่มีปัญหาสูงสุด ได้แก่ ถนนสุขุมวิท ถนนพระรามที่ ๔ ถนนเพชรบุรี ถนนพหลโยธิน ถนนรัชดาภิเษก และ ถนนจรัญสนิทวงศ์ พบผู้ฝ่าฝืนกฎ จับทันที ปรับสูงสุด ๕,๐๐๐ บาท

อย่างไรก็ตามการจัดระเบียบเมืองให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้นต้องประกอบด้วยการบริหารจัดการภายใต้การบังคับใช้กฎหมายรวมถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ประชาชน และภาคพลเมือง โดยมีกฎหมายที่เป็นหลักในการดำเนินการจัดระเบียบ ได้แก่ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจบังคับการ (ปรากฏตาม มาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ที่บัญญัติให้ใช้บังคับในเขตเทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) มีเจตนารมณ์เพื่อการดำเนินงานด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

สำนักงานเขตเป็นหน่วยงานหลัก (Line) ของกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๘๙ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานคร ในเรื่องต่อไปนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร...(๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง....ส่วนราชการของสำนักงานเขต คือ ฝ่ายเทศกิจ เป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองและบังคับการภายใต้กฎหมาย แต่ในการบังคับการเพื่อการจัดระเบียบเมืองดังกล่าว ที่บัญญัติการกระทำอันเป็นความผิดไว้นั้น ปัญหาที่พบ คือ ประชาชนมักจะไม่ให้ความสนใจ วางเฉย ไม่เกรงกลัวและมักเกิดคำถามจากการบังคับใช้กฎหมายอาจเป็นด้วยเหตุที่กฎหมายมีสภาพบังคับเป็นบทกำหนดโทษในระวางของการเปรียบเทียบปรับเท่านั้น และความผิดที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นความผิดที่เกิดจากการกระทำอันเนื่องจากการประกอบอาชีพ หรือจากการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน การบังคับการตามกฎหมายจึงเสมือนการแก้ไขปัญหาก็ปลายเหตุมาโดยตลอด ดังนั้น การสร้างวิทยากรถ่ายทอดความรู้เพื่อป้องกันการกระทำผิดด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมของพลเมืองจึงเป็นการดำเนินการในเชิงรุกที่ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและความตระหนักให้เกิดกับประชาชนได้อย่างกว้างขวาง

ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการสร้างวิทยากรภาคพลเมืองนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสังคมเมืองได้แก่ สมาชิกของสังคม ชุมชน เครือข่ายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระเบียบเมืองร่วมกันต่อไป

ดังนั้น รายงานฉบับนี้จึงมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาและเน้นประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นจากการถ่ายทอดความรู้ด้วยกระบวนการร่วมมือจากภาคพลเมืองรวมทั้งร่วมสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองอย่างแท้จริงด้วยการเป็นหูเป็นตา แจ้งเหตุความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่างๆ เสมือนกับการดูแลรักษาบ้านของตนเองทั้งนี้ ผู้จัดทำรายงานได้กำหนดพื้นที่เขตคลองสานเป็นพื้นที่นำร่องการดำเนินการดังกล่าว

๓.วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้ประชาชน (People) แปรสภาพเป็นพลเมือง (Citizen)เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการในการจัดระเบียบเมืองเพิ่มมากขึ้น

๓.๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบเมืองให้ครอบคลุมทั้งสังคมเมือง

๓.๓ เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการและเห็นว่าภาคพลเมืองต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระเบียบเมือง

๓.๔ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับภาคพลเมืองเกี่ยวกับความรู้ด้านกฎหมายและความสำคัญของการจัดระเบียบเมือง

๔. เป้าหมาย

สามารถสร้างวิทยาการภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมืองในพื้นที่เขตคลองสานได้ ๓ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มวิทยากรต้นทางคือวิทยาการภาคพลเมืองในเครื่องแบบจากเจ้าหน้าที่เทศกิจ ข้าราชการและบุคลากรสำนักงานเขต กลุ่มวิทยากรร่วมสมัยคือ วิทยาการภาคพลเมืองในระดับสังคม ชุมชน เครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ และกลุ่มวิทยากรเพื่ออนาคต คือ วิทยาการภาคพลเมืองจากสถาบัน การศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ทุกแห่งในพื้นที่เขตไม่ต่ำกว่าจำนวน ๓๐๐ คน ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๐

๕. ความรู้ที่นำมาใช้

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปของเขตคลองสานได้แก่ เป็นเขตที่อยู่ในพื้นที่ฝั่งธนบุรี กลุ่มกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ ๖.๘๗ ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่ปกครองเป็น ๔ แขวง องค์ประกอบภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ชุมชน จำนวน ๔๒ ชุมชน บ้านเรือน จำนวน ๓๗,๔๕๐ หลังคาเรือนประชากร จำนวน ๗๔,๘๘๙ คน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๘ แห่ง โรงเรียนเอกชน จำนวน ๑๐ แห่ง โรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน ๓ แห่ง สำนักงานการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๑ แห่ง วัด จำนวน ๘ แห่ง มัสยิด จำนวน ๓ แห่ง คริสตจักร จำนวน ๑ แห่ง ศาลเจ้า จำนวน ๕ แห่ง จุดผ่อนผัน ๒๕ จุด และ วินจรรย์ยานยนต์รับจ้าง ๘๒ วิน การจัดทำรายงานฉบับนี้ต้องการความร่วมมือร่วมจากทุกภาคส่วน จึงพิจารณาผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้เป็นวิทยากรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้ครอบคลุมที่สุด

๕.๒ PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ย่อมาจาก ๔ คำ ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Action (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PDCA สามารถ ประยุกต์ใช้ได้กับทุกๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานใน แต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต และการดำเนินงานในระดับบริษัท ซึ่งรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

P = Plan (ขั้นตอนการวางแผน)

D = Do (ขั้นตอนการปฏิบัติ)

C = Check (ขั้นตอนการตรวจสอบ)

A = Action (ขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม)

โดยนำแนวคิด PDCA ไปประยุกต์ใช้ในข้อ ๖ กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๕.๓ การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) หรือในชื่อไทยชื่ออื่นเช่น การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและศักยภาพ หรือ การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กร หรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาส และอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการ ทำงานขององค์กร

เทคนิคนี้ อัลเบิร์ต ฮัมฟรีย์ (Albert Humphrey) ได้ชื่อว่าเป็นผู้เริ่มแนวคิดนี้โดยนำ เทคนิคนี้มาแสดงในงานสัมมนาที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดSWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมายดังนี้

S : Strengths - จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ

W: Weaknesses - จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ

O : Opportunities - โอกาสที่จะดำเนินการได้

T : Threats - อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการ ดำเนินงานขององค์กร

**การวิเคราะห์ SWOT ความเป็นไปได้ในการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพงานเทศกิจโดยการสร้าง
วิทยาการภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตคลองสาน**

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในพื้นที่เขตคลองสาน

จุดแข็ง(Strengths)	จุดอ่อน(Weaknesses)
๑. มีผู้บริหารเขต ข้าราชการและบุคลากร กรุงเทพมหานครจากฝ่ายต่างๆ ในสังกัด สำนักงานเขตคลองสาน เป็นหุ้นส่วนในฐานะ หน่วยงานในพื้นที่และเป็นกลุ่มวิทยากรต้นทาง ด้วยจึงสามารถดำเนินโครงการได้ครอบคลุม	๑. ผู้บริหารเขต ข้าราชการและบุคลากร กรุงเทพมหานครจากฝ่ายต่างๆ ในสังกัดสำนักงาน เขตคลองสาน ที่เป็นเจ้าของโครงการและเป็น วิทยากรต้นทางมีงานประจำมากทำให้ไม่สามารถ ดำเนินโครงการได้เต็มประสิทธิภาพ
๒. มีเครือข่ายที่เข้มแข็งและชัดเจน เป็น รูปธรรมอยู่แล้ว เช่น ชุมชนในพื้นที่เขตคลอง สาน จำนวน ๔๒ ชุมชน สมาชิกศูนย์ อปพร. ที่คัดเลือกแล้ว จำนวน ๑๐๐ คน เป็นต้น	
๓. มีกลุ่มเป้าหมายระดับเยาวชนที่สามารถ กำหนดจำนวนได้ชัดเจน จากโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตคลองสาน จำนวน ๘ แห่ง	

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนอกพื้นที่เขตคลองสาน

โอกาส(Opportunities)	อุปสรรค(Threats)
๑. รัฐบาล/กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของประชาชน พลเมืองซึ่ง สอดคล้องกับการดำเนินโครงการ	๑. สภาพเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยต่อการนำ กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการเพราะเป็นการต้อง สละเวลาประกอบอาชีพส่วนตัว
๒. แนวโน้มการรับรู้และการตอบรับในสังคม เพิ่มขึ้นตามยุคสมัยข้อมูลข่าวสารจากการ สื่อสารผ่านช่องทางของโลกSocial Network	๒. ประชาชนเห็นประโยชน์สาธารณะเป็นเรื่องของ กรุงเทพมหานครทั้งหมด โดยไม่เห็นความสำคัญ ของการเข้ามีส่วนร่วมในการจัดระเบียบเมือง
	๓. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยาม คำว่า“เจ้าพนักงานท้องถิ่น”“พนักงานเจ้าหน้าที่” และ“ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่ง พระราชบัญญัติรักษา

โอกาส(Opportunities)	อุปสรรค(Threats)
	ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า..... (๔)ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า.... (๕) ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร..... ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจทุกระดับ

สรุป จากการวิเคราะห์SWOT แบบยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในเชิงรุก (SO Strategy) จะเห็นได้ว่าจุดแข็งและโอกาสของสำนักงานเขตคลองสาน ในการดำเนินการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพงานเทศกิจโดยการสร้างวิทยาการภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตคลองสาน นั้น มีความสัมพันธ์และสอดคล้องในเชิงเกื้อหนุนกันซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการโครงการดังกล่าวที่เป็น การดำเนินการในเชิงรุกมีความเป็นไปได้สูงที่จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จึงเห็นสมควร ดำเนินการโครงการดังกล่าว

๕.๔ กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็น กระบวนการแบบหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือ พัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร ประกอบด้วย ๗ขั้นตอน ดังนี้

- ๑.การบ่งชี้ความรู้
- ๒.การสร้างและแสวงหาความรู้
- ๓.การจัดความรู้ให้เป็นระบบ
- ๔.การประมวลและกลั่นกรองความรู้
- ๕.การเข้าถึงความรู้
- ๖.การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้
- ๗.การเรียนรู้

๕.๕ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑.หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชนโดยยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล

๒.หลักการจัดความขัดแย้ง ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิด จะมี อิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว

๓.หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความขยัน ความอดทน การร่วมมือ การซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจประชาชนให้ ร่วมสนับสนุนนโยบาย และเป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน

๔.การให้การศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ความคิดของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น การให้การศึกษาอบรมโดยให้ ประชาชนมีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์เห็นคุณค่าของงาน และนำไปสู่การเข้าร่วมในการพัฒนา

๕.๖ แนวคิดการจัดระเบียบเมือง

การจัดระเบียบเมืองเทียบเคียงจากการจัดระเบียบทางสังคม หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่จัดขึ้นเพื่อควบคุมสมาชิกให้มีความสัมพันธ์กันภายใต้แบบแผนและกฎเกณฑ์เดียวกัน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม

สาเหตุที่ต้องจัดระเบียบทางสังคม

๑. เพื่อให้การติดต่อสัมพันธ์กันทางสังคมเป็นไปอย่างเรียบร้อย
๒. เพื่อป้องกันความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในสังคม
๓. ช่วยให้สังคมดำรงอยู่อย่างสงบสุขและมั่นคงใน

๕.๗ ความหมายวิทยาการ

วิทยาการ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวละครสำคัญ ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะ เกิดทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องฝึกอบรม จนกระทั่งผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้และสามารถจุดประกายความคิด เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของเรื่องหรือวิชานั้นๆ ซึ่งถ้าพิจารณาให้ดีแล้ว วิทยาการจึงมีบทบาทที่สำคัญหลายประการเช่นอาจเป็นทั้งผู้บรรยาย ผู้สอน ผู้ฝึก พี่เลี้ยง ผู้กำกับการแสดง ตลอดจนผู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นต้น

๕.๘ การสร้างหลักสูตรและการจัดทำโครงการฝึกอบรม

การจัดทำโครงการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเน้นให้เกิดความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) ในการปฏิบัติงาน ให้มีทัศนคติ (Attitude) ที่ต้องการ ตลอดจนให้เกิดทักษะ (Skill) ความชำนาญในงานที่ปฏิบัติทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเตรียมความพร้อมในการรับกับสภาพปัญหาอันอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

๕.๙ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ

บ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕

ตามหลักฯ บัญญัติไว้ ๖ หมวด มี ๖๒ มาตรา

หมวด ๑ การรักษาความสะอาดในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ

หมวด ๒ การดูแลรักษาสนามหญ้าและต้นไม้ในถนนและสถานสาธารณะ

หมวด ๓ การห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ

หมวด ๔ การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

หมวด ๕ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

บทเฉพาะกาล

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานคร)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” “พนักงานเจ้าหน้าที่” และ “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า.....

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า....

(๔) ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วย

ผู้อำนวยการเขตสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร.....

๕.๑๐ **หลักธรรมhiriโอตตปะ** คือ ความละอายและเกรงกลัวต่อบาป เกิดจากการรวมกันของคำสองคำคือ **hiri** หมายถึง ความละอายต่อการทำบาป ละอายต่อการทำชั่วทำเลวของตนเอง **โอตตปะ** หมายถึง ความเกรงกลัวต่อบาป ความเกรงกลัวผลของการกระทำบาป การกระทำชั่วของตนเอง

๕.๑๑ **ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะ**หมายถึง ความรู้สึกตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกที่ปรารถนาจะร่วมและมีส่วนช่วยเหลือสังคม โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนเองสามารถรวมแก้ไขปัญหได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคมเพราะการอยู่ร่วมกันในสังคมทุกวันนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความมีน้ำใจไมตรีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันโดยไม่หวังผลตอบแทน การดำรงชีวิตในสังคมที่มีการช่วยเหลือกันถึงแม้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเรา หรือเราไม่ได้เดือดร้อนด้วย แต่ก็เต็มใจที่จะแบ่งปันให้การช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน นั่นคือ การแสดงออกที่มีจิตสาธารณะนั่นเอง

ทั้งนี้ ความรู้จากข้อ ๕.๕ ถึง ข้อ ๕.๑๑ จะนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ของการฝึกอบรมการสร้างวิทยากรภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมือง

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ขั้นเตรียมการ (การวางแผนดำเนินการ P : Plan)

๖.๑ การจัดทำโครงการเพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติ

๖.๒ กำหนดหลักสูตรในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากรภาคพลเมืองเป้าหมายได้เข้าใจ ตลอดจนการสร้างรูปแบบ กำหนดบทบาท และแนวทางการดำเนินกิจกรรมของวิทยากรเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบเมืองให้เกิดรูปธรรม ตามแนวคิดกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) ดังนี้

รายละเอียดหัวข้อวิชาโครงการฝึกอบรม

หลักสูตร : การถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากรภาคพลเมือง

(สำหรับวิทยากรต้นทางและวิทยากรร่วมสมัย)

๑.หมวดทั่วไป

(๑) วิชา บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมือง

เวลา ๓ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถรับรู้บทบาทและภารกิจที่ถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี

แนวการฝึกอบรม

- ๑.การมีส่วนร่วม
- ๒.จิตสำนึกสาธารณะ
- ๓.หลักธรรมหรือข้อปฏิบัติ

เทคนิคการฝึกอบรม การบรรยายและการอภิปรายกลุ่ม

(๒) วิชากฎหมายที่ใช้เป็นหลักในการจัดระเบียบเมือง (พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐

เวลา ๓ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรับรู้และเข้าใจเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.รักษาฯ

แนวการฝึกอบรม

- ๑.บทบัญญัติใน พ.ร.บ.รักษาความสะอาดฯ ที่มีการใช้จัดระเบียบเมืองเป็นประจำ
- ๒.เจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย พ.ร.บ.รักษาความสะอาดฯ

เทคนิคการฝึกอบรม การบรรยายและการอภิปรายกลุ่ม

๒.หมวดการเป็นวิทยากร

(๑) วิชา ความหมายและความสำคัญของวิทยากร

เวลา ๓ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบถึงความหมายและความสำคัญการเป็นวิทยากรได้อย่างถูกต้อง

แนวการฝึกอบรม

๑. ความหมายและความสำคัญของการเป็นวิทยากร
๒. ภารกิจและกระบวนการเป็นวิทยากร

เทคนิคการฝึกอบรม การบรรยายและการอภิปราย

๓.หมวดการมอบหมายภารกิจ

(๑) วิชา การถ่ายทอดความรู้ในฐานะวิทยากรเพื่อขยายผลสู่สังคม ชุมชนและเครือข่าย

เวลา ๓ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถขยายผลถ่ายทอดความรู้ในฐานะวิทยากรเพื่อขยายผลสู่สังคม ชุมชน เครือข่าย

แนวการฝึกอบรม

๑.แนวทางการนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดขยายผลสู่สังคม ชุมชน เครือข่าย

๒.การมอบสื่อความรู้เพื่อนำไปขยายผล

เทคนิคการฝึกอบรม การบรรยาย/การอภิปราย/กรณีศึกษา

รายละเอียดหัวข้อวิชาโครงการฝึกอบรม

หลักสูตร : ถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากรภาคพลเมือง (สำหรับวิทยากรเพื่ออนาคต)

๑.หมวดทั่วไป

(๑) วิชา บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองและกฎหมาย เวลา ๓ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถรับรู้บทบาทและภารกิจที่ถูกต้องและเหมาะสมในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี และรับรู้ เข้าใจกฎหมายที่ใช้เป็นหลักในการจัดระเบียบเมือง (พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐)

แนวการฝึกอบรม

๑.การมีส่วนร่วม จิตสำนึกสาธารณะหลักธรรมทริอิตปปะ

๒.บทบัญญัติใน พ.ร.บ.รักษาความสะอาดฯ ที่มีการใช้บังคับการเป็นประจำ รวมทั้งเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย

เทคนิคการฝึกอบรม การบรรยายและการอภิปรายกลุ่ม

๒.หมวดการเป็นวิทยากรและมอบหมายภารกิจ

(๑) วิชา ความสำคัญของวิทยากรและการถ่ายทอดความรู้ในฐานะวิทยากรเพื่อขยายผลสู่สังคม ชุมชน และเครือข่าย เวลา ๓ ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบถึงความหมายและความสำคัญการเป็นวิทยากรได้อย่างถูกต้อง

แนวการฝึกอบรม

๑.ความหมายและความสำคัญ ภารกิจของการเป็นวิทยากร

๒. ภารกิจและกระบวนการเป็นวิทยากร

๓. แนวทางการนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดขยายผลสู่สังคม ชุมชน เครือข่าย

๔. การมอบสื่อความรู้เพื่อนำไปขยายผล

เทคนิคการฝึกอบรม การบรรยายและการอภิปราย

๖.๓ การพิจารณาการคัดเลือกวิทยากรที่มีคุณสมบัติเฉพาะ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาตามหลักสูตร จากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้อง

๖.๔ การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการตามคุณสมบัติ ดังนี้

- กลุ่มวิทยากรต้นทาง คัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ เป็นเจ้าหน้าที่เทศกิจ ข้าราชการ และบุคลากรสำนักงานเขต
- กลุ่มวิทยากรร่วมสมัยคัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ เป็น ตัวแทนภาคพลเมืองในระดับสังคม ชุมชน เครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ ได้แก่ ประธานหรือกรรมการชุมชน อปพร. ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ค้าจุดผ่อนผัน เจ้าของอาคาร ผู้อยู่อาศัยในบ้านเรือน คอนโดมิเนียม เป็นต้น
- กลุ่มวิทยากรเพื่อนาคต คัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติ เป็นบุคลากรจากสถาบันการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาทุกแห่งในพื้นที่เขต

ขั้นตอนการ (การปฏิบัติตามแผน D : Do)

๖.๕ การดำเนินการถ่ายทอดความรู้และกระบวนการงานในการขับเคลื่อนการเป็นวิทยากรภาคพลเมืองภายใต้หลักสูตรที่กำหนดไว้ตามกำหนดการฝึกอบรม ดังนี้

กำหนดการฝึกอบรม

โครงการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากรภาคพลเมือง (สำหรับวิทยากรต้นทาง และวิทยากรร่วมสมัย)

วันแรก

๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	- ลงทะเบียนอบรม
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	- พิธีเปิดการอบรม
๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.	- วิชา บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมือง
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.	- วิชา กฎหมายที่ใช้เป็นหลักในการจัดระเบียบเมือง (พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐)

วันที่สอง

๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.	- วิชา ความหมายและความสำคัญของวิทยากร
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.	- วิชาการถ่ายทอดความรู้ในฐานะวิทยากรเพื่อขยายผลสู่สังคม ชุมชน และเครือข่าย
	- ปิดการอบรม

หมายเหตุ รับประทานอาหารว่าง เวลา ๑๐.๓๐ น. และ ๑๔.๓๐ น.

กำหนดการฝึกอบรม

โครงการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากรภาคพลเมือง(สำหรับวิทยากรเพื่ออนาคต)
วันอบรม

๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	- ลงทะเบียนอบรม
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	- พิธีเปิดการอบรม
๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.	- วิชา บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองและกฎหมาย
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.	- วิชา ความสำคัญของวิทยากรและการถ่ายทอดความรู้ในฐานะ วิทยากรเพื่อขยายผลสู่สังคม ชุมชน และเครือข่าย
	- ปิดการอบรม

หมายเหตุ รับประทานอาหารว่าง เวลา ๑๐.๓๐ น. และ ๑๔.๓๐ น.

๖.๖ การขับเคลื่อนกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดความรู้การจัดระเบียบเมืองซึ่ง
จะต้องเชื่อมโยงทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน

๖.๗ การขยายผล ด้วยการสร้างชุดปฏิบัติการที่เป็นสมาชิกของสังคม ชุมชน เครือข่าย
ซึ่งได้รับการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรแล้วให้เป็นผู้เผยแพร่ต่อยอดโดยนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอด
จากวิทยากรไปถ่ายทอดสมาชิกในสังคม ชุมชน เครือข่ายหรือประชาชนทั่วไปได้รวมทั้งเป็นแนวร่วมใน
การแจ้งเหตุการกระทำผิดเกี่ยวกับความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยต่อภาครัฐ

๖.๘ การรับรองผลการฝึกอบรมเป็นการระบุเงื่อนไขว่าผู้เข้ารับการอบรมต้องปฏิบัติ
อย่างไร จึงจะมีสิทธิรับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตร ได้แก่ เข้ารับการอบรมไม่ต่ำกว่า ๘๐%ของเวลา
ทั้งหมดจึงจะได้รับวุฒิบัตร และการทดสอบผู้เข้ารับการอบรมด้วยแบบทดสอบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

ขั้นการประเมินผล(การประเมินผลและติดตามการดำเนินการ C : Check)

๖.๙ การติดตามและประเมินผลการดำเนินการที่ผ่านมาตามหลักการ PDCA เพื่อเป็น
พลวัตรในการพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไรกับโครงการในขั้นการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ขั้นการปรับปรุงและพัฒนา (A : Action)

๖.๑๐ นำผลจากการประเมินผลและติดตามการดำเนินการ (C : Check) ตามขั้นการ
ประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าควรดำเนินการโครงการต่อไป หรือควรปรับเปลี่ยนโครงการหรือควรนำเข้าสู่
ระบบของงานประจำ (Routine) ต่อไป

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

ดำเนินการเป็นโครงการนำร่องในระยะเวลา ๑ ปี (ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๐)

๘. งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ แต่ดำเนินโครงการโดยการขอรับการสนับสนุน และขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานภาครัฐเอกชนในพื้นที่ ดังนี้

๘.๑ด้านสถานที่ ดำเนินการโดย

๘.๑.๑ ขออนุญาตใช้ห้องประชุมสำนักงานเขตคลองสาน

๘.๑.๒ ขอความอนุเคราะห์ใช้ห้องประชุมจากส่วนราชการและหน่วยงานภายนอก เช่น ห้องประชุมโรงเรียนในสังกัด ห้องประชุมของโรงพยาบาลตากสิน หรือ ห้องประชุมสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา เป็นต้น

๘.๒ ด้านอาหารว่างและเครื่องดื่ม ดำเนินการโดยขอรับการสนับสนุนจากเจ้าของสถานที่ดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนบริษัท ห้าง ร้าน ที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วม

๘.๓ ด้านผู้ถ่ายทอดความรู้ตามโครงการ ดำเนินการโดยขอความอนุเคราะห์จากส่วนราชการ หน่วยงาน ให้การสนับสนุนผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในแต่ละเรื่องตามหัวข้อ เช่น วิชากฎหมายที่ใช้เป็นหลักในการจัดระเบียบเมือง เรียนเชิญผู้ถ่ายทอดความรู้จาก สำนักงานกฎหมายและคดี และสำนักเทศกิจ เป็นต้น

๘.๔ การจัดทำหนังสือขอบคุณพร้อมจัดเตรียมของที่ระลึกให้กับท่านผู้ถ่ายทอดความรู้ผู้ให้ความอนุเคราะห์และให้การสนับสนุนโครงการ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

เป้าหมาย (Output)	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
สามารถสร้างวิทยากรภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมืองในพื้นที่เขตคลองสานได้ ๓ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่กลุ่มวิทยากรต้นทางคือวิทยากรภาคพลเมืองในเครื่องแบบจากเจ้าหน้าที่เทศกิจ ข้าราชการและบุคลากรสำนักงานเขต กลุ่มวิทยากรร่วมสมัยคือ วิทยากรภาคพลเมืองในระดับสังคมชุมชน เครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ และกลุ่มวิทยากรเพื่ออนาคต คือ วิทยากรภาคพลเมืองจากสถาบันการศึกษา และบุคลากร	จำนวนผู้เข้ารับการถ่ายทอดเป็นวิทยากรฯ ดังนี้ - กลุ่มวิทยากรต้นทาง เป็นเจ้าหน้าที่เทศกิจ ข้าราชการ และบุคลากรสำนักงานเขต จำนวน ๑๐๐ คน - กลุ่มวิทยากรร่วมสมัยเป็นตัวแทนภาคพลเมืองในระดับสังคม ชุมชน และเครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่จำนวน ๒๐๐คน	การดำเนินโครงการตามหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากรภาคพลเมือง

เป้าหมาย (Output)	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
ทางการศึกษา ทุกแห่งในพื้นที่เขตฯ ไม่ต่ำกว่าจำนวน ๓๐๐ คน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐	- กลุ่มวิทยากรเพื่ออนาคต เป็น บุคลากรจากสถาบันการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และ ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาทุกแห่งใน พื้นที่เขต จำนวน ๕๐ คน ทั้งนี้ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐	การดำเนินโครงการถ่ายทอดความรู้ เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากร ภาคพลเมือง
วัตถุประสงค์ (Outcome)	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
๓.๑ เพื่อให้ประชาชน (People) แปรสภาพเป็นพลเมือง(Citizen)เข้ามา มีส่วนร่วมกับการบริหารการในการจัด ระเบียบเมืองเพิ่มมากขึ้น	๑.ร้อยละของประชาชนที่ได้รับ ความรู้จากการถ่ายทอด เสนอตน เป็นผู้เฝ้าระวังและแจ้งเหตุการ กระทำผิดกฎหมายความไม่เป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ เปรียบเทียบก่อนและหลังการ ดำเนินโครงการ	๑.แบบรวบรวมข้อมูลการเสนอตนของ ประชาชนเป็นผู้เฝ้าระวังและแจ้ง เหตุการกระทำผิดกฎหมายความไม่เป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองก่อน และหลังการดำเนินโครงการ
๓.๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัด ระเบียบเมืองให้ครอบคลุมทั้งสังคม เมือง	๒.ร้อยละของเรื่องร้องเรียนความ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่ เขตคลองสาน ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ เมื่อเปรียบเทียบก่อน และหลังการดำเนินโครงการ	๒.เปรียบเทียบสถิติที่มีการจัดเก็บโดย สำนักงานเขตเพื่อประมวลผลเป็นร้อย ละเพื่อเปรียบเทียบร้อยละของเรื่อง ร้องเรียน ก่อนและหลังดำเนิน โครงการ
๓.๓ เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจ ต่อการดำเนินโครงการและเห็นว่า ภาคพลเมืองต้องเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดระเบียบเมือง	๓.ร้อยละ ๙๐ ของประชาชนมี ความพึงพอใจต่อการดำเนิน โครงการและเห็นว่าภาคพลเมือง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด ระเบียบเมือง	๓.แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของ ประชาชนต่อการดำเนินโครงการและ เห็นว่าภาคพลเมืองต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดระเบียบเมือง
๓.๔ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับภาคพลเมืองเกี่ยวกับความรู้ ด้านกฎหมายและความสำคัญของการ จัดระเบียบเมือง	๔.ร้อยละ ๙๐ ของประชาชนที่ ได้รับการถ่ายทอดความรู้เป็น วิทยากร ผ่านการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ด้าน กฎหมายและความสำคัญของการ จัดระเบียบเมืองตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนด	๔.แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้ด้านกฎหมายและ ความสำคัญของการจัดระเบียบเมือง

๑๐. ข้อเสนอแนะ

การบริหารรัฐกิจ (Public Administration) มีเป้าหมายสูงสุดที่ความกินดีอยู่ดีของประชาชน (Well – being) มีลักษณะที่เป็นนามธรรมการดำเนินการโครงการต่างๆ โดยภาครัฐฝ่ายเดียวอาจเป็นที่พึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการเพียงใดจึงมีอาจทราบได้ภาครัฐจึงสร้างตัวชี้วัดต่างๆ ขึ้นมาเพื่อแปลงความเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมตามแนวคิดการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่นับจากช่วงเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันส่วนกรุงเทพมหานครที่ผ่านประวัติศาสตร์ต่างๆ มาก่อนจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือกำเนิดตามหลักการกระจายอำนาจโดยมีหลักการว่าภารกิจใดไม่ใช่งานระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ ให้กระจายอำนาจหน้าที่ให้ท้องถิ่นดำเนินการ อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครจึงเป็นเรื่องการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การสาธารณสุข งานทะเบียน การดูแลทางน้ำ ทางบก ที่สาธารณะ และการอื่นๆ ที่เป็นการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป็นต้น และในอำนาจหน้าที่ที่ต้องดูแลและใกล้ชิดประชาชนตลอดเวลาเช่นนี้จึงเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ว่ามักเกิดปัญหาหรืออุปสรรคระหว่างกระบวนการบริหารงานได้ตลอดเวลาเช่นกันซึ่งในประเด็นปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าวที่นำมาสู่ข้อเสนอแนะตามรายงานฉบับนี้ ได้แก่

๑๐.๑ ประชาชนกรุงเทพมหานครมีความคาดหวังสูงจนมักมองว่าความเป็นสาธารณะทุกอย่างต้องเกิดจากการดำเนินการของภาครัฐทั้งหมด ยกตัวอย่าง กรณีเกิดเหตุน้ำท่วมขังระบายไม่ทันจากเหตุขยะขึ้นใหญ่ เช่น โซฟา ปิดกั้นทางระบายน้ำ เป็นต้นสิ่งแรกที่จะได้รับฟังจากประชาชน คือ กรุงเทพมหานครไม่ดำเนินการใดๆ ปล่อยให้เป็นเช่นนั้นทั้งที่ข้อเท็จจริงเกิดจากประชาชนมักนำย่นายสิ่งของเหล่านั้นมาทิ้งและตลอดจนไม่ให้ความร่วมมือรณรงค์ตามที่สำนักงานเขตกำหนดวันทิ้งของขึ้นใหญ่หรือกรณีซึ่งหน้าพบประชาชนทำขยะหล่นลงพื้น แต่กลับชี้ให้เจ้าหน้าที่งานรักษาความสะอาดจัดการต่อหน้าต่อตาเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ของ กทม. ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน เป็นต้น

๑๐.๒ หลักกฎหมายอาญา (มาตรา ๖๔ มีหลักว่า บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาไม่ได้...) ในสภาพแวดล้อมของสังคมส่วนรวมประชาชนย่อมปฏิเสธว่าไม่รู้ว่ามีกฎหมายห้ามกระทำการเช่นนั้นเช่นนี้มิได้ แต่ข้อเท็จจริงการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำผิดกฎหมายของประชาชนนั้นนอกจากปัจจัยที่เกิดจากความเกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมายทางหนึ่งแล้ว ยังเกิดจากปัจจัยเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนที่จะได้รับมากกว่าอีกด้วย ซึ่งอธิบายได้ว่าแม้การกระทำใดที่ประชาชนเลือกที่จะกระทำนั้นจะมีได้มีสภาพบังคับทางกฎหมายก็ตาม แต่หากเมื่อตนไม่กระทำการนั้นแล้วผลเสียอาจจะเกิดขึ้นต่อตน อย่างไรก็ตามก็ต้องถือปฏิบัติ ยกตัวอย่างเช่น ณ สภาพแวดล้อมสังคมแคบๆ บนรถสองแถวที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์ใดๆ ว่า หากถึงที่ที่ต้องการจะลงจากรถแล้วให้ปฏิบัติอย่างไรเป็นทางการ แต่กลับมีกติกาบางอย่างที่ผู้โดยสารอาจทำความเข้าใจได้เองว่าหากต้องการจะลงจากรถเมื่อถึงที่หมายนอกป้ายรถโดยสารประจำทางให้กดสัญญาณสองครั้ง หากต้องการลงที่หมาย ณ ป้ายรถโดยสารประจำทางให้กดสัญญาณหนึ่งครั้งโดยไม่มีผู้โดยสารบนรถสองแถวโต้แย้งใดๆ เหตุผลเพราะหากกดสัญญาณ

ผิดกติกา ผลเสียก็เกิดกับตัวเขา คือ ลงรถไม่ตรงจุดที่หมาย ผู้โดยสารทุกคนจึงต้องยอมรับกติกาบทรถสองแถวนั้นแม้ไม่ใช่กฎหมาย ผู้นำเสนอผลงานจึงต้องการสื่อสารในเชิงเปรียบเทียบถึงภาพที่กว้างขึ้นว่า หากประชาชนชาวเมืองได้มีจิตสำนึกคิดคำนึงว่าในสภาพสังคมเมืองนั้น ความเป็นสาธารณะต่างๆ เป็นเสมือนผลประโยชน์ส่วนตนเช่นกัน แม้จะมีกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายเป็นสภาพบังคับ เมื่อเกิดความไม่ เป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นแล้วก็ย่อมส่งผลเสียต่อส่วนรวมซึ่งเทียบเท่ากับผลเสียที่ส่งผลกระทบต่อตนเองเช่นกัน

๑๐.๓ กรณีการขับขี่หรือจอดรถยนต์ รถจักรยานยนต์ บนทางเท้า ก็เช่นเดียวกันที่ เจตนารมณ์ของกฎหมาย ต้องการมิให้ทางเท้าเกิดการชำรุดเสียหาย ไม่ต้องการให้มีสิ่งใดเกะกะกีดขวาง ทางสัญจร และไม่ต้องการให้ยานพาหนะที่ควรสัญจรอยู่บนถนนขึ้นมาก่ออันตรายต่อผู้ใช้ทางเท้า แต่กลับ เป็นว่าผู้กระทำความผิดจอด ขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์บนทางเท้า อ้างว่า ปัญหารถติดบนถนนทำให้ จักรยานยนต์ต้องวิ่งบนทางเท้า หรือ บนถนนมีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ จึงจำเป็นต้องจอดบนทางเท้า ซึ่งผู้นำเสนอรายงานเห็นว่าเป็นการต้องการความสะดวกสบายส่วนตน จนละเมิดสิทธิของผู้อื่นเกินไป

ข้อเสนอแนะ ผู้จัดทำรายงานจึงใคร่แนะนำข้อเสนอแนะว่าจากปัญหาอุปสรรคในการ จัดระเบียบเมืองดังกล่าวใน ๓ หัวข้อข้างต้นควรต้องบริหารจัดการมาจากข้างในจิตใจของประชาชนก่อนนั้น คือ จิตสำนึกสาธารณะซึ่งการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพงานเทศกาลโดยการสร้างวิทยากรภาคพลเมือง ร่วมจัดระเบียบเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตคลองสานนับว่าเป็นโครงการที่ดำเนินการได้ถูกทิศทางแล้ว โดยมีความมุ่งหวังจุดหมายที่แท้จริงที่ความต้องการให้สังคมโดยเฉพาะสังคมเมืองได้ชะงักชั่วคราว แล้วหันกลับมามองและทบทวนพฤติกรรมของตนในปัจจุบันที่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปโดยที่อาจไม่รู้ตัว จากความเจริญด้านเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวัตถุนิยม จนหลงลืม สำนึกที่ดีต่อส่วนรวม ซึ่งจากข้อเสนอแนะดังกล่าวอาจจะทำให้ความต้องการของประชาชนที่มุ่งหวังให้ ภาครัฐต้องดำเนินการในกิจการสาธารณะใดๆ ทั้งหมดเปลี่ยนเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมด้วยจิตสำนึกสาธารณะ ของภาคพลเมือง ในสัดส่วนภาครัฐและภาคพลเมือง เท่าๆ กัน หรือกว่านั้น เป็นต้น ในอนาคต

๑๐.๔ กฎหมายที่กล่าวถึงในการนำเสนอรายงานฉบับนี้ คือ พระราชบัญญัติรักษาความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่ใช้ร่วมกันกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ นั่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบล (บางแห่งตามที่กฎหมายประกาศกำหนด) เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด (กรณีที่มีกฎหมายประกาศกำหนด) และกรุงเทพมหานคร ซึ่งนับเป็นเวลา ๒๕ ปีแล้วที่มีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันมีการแก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ ในบางประเด็นแต่ผู้นำเสนอเห็นว่าในการจัดระเบียบเมืองที่ผ่านมาภายใต้กฎหมายฉบับนี้ในบางประเด็น ของกฎหมาย ไม่เอื้ออำนวยให้การจัดระเบียบเมืองเกิดประสิทธิภาพ และบางประเด็นไม่ทันยุคทันสมัยแล้ว เช่น การยกเว้นให้ทางเท้าสาธารณะบางแห่งเป็น

จุดผ่อนผันที่ทำการค้าขายได้ ตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง นั้น กฎหมายไม่มีการบัญญัติถึงช่วงเวลาความเป็นชั่วคราวหรือถาวรไว้ และในการพิจารณา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำเสนอต่อเจ้าพนักงานจราจรเพื่อให้ได้รับความเห็นชอบก่อนจากนั้นเมื่อได้รับความเห็นชอบจึงนำกลับมาจัดทำประกาศในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นต่อไป ในส่วนของผู้ทำการค้าขายหากประสงค์จะทำการค้าขายในที่หรือสถานสาธารณะก็ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามข้อบัญญัติของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ผู้นำเสนอรายงานจึงเห็นว่าในประเด็นตัวอย่างดังกล่าวนี้ช่องว่างของกฎหมายที่เกิดขึ้นและมีอยู่ คือ หากผู้ค้าที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำการการค้าตามกฎหมายหนึ่งแต่ข้อเท็จจริงได้ทำการค้าอยู่ในบริเวณที่ประกาศผ่อนผันตามกฎหมายอีกฉบับหนึ่งแล้ว จะพิจารณาให้ผู้ค้ารายนั้นทำการค้าขายได้หรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ ผู้จัดทำรายงานเห็นว่าควรมีการสังคายนากฎหมาย(พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งเป็นประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับฉบับแก้ไข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐) ให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงโดยอาจทำการเปรียบเทียบให้รอบด้านทั้งภายในประเทศและในระดับสากลหรือนานาชาติว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบเมือง ที่ใช้บังคับกับมหานครที่มีประชากรกว่า๑๐ ล้านคน มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สถานะต่างๆทางสังคม เป็นต้นควรเป็นเช่นไรจึงจะเหมาะสม และในอนาคตผู้จัดทำรายงานเชื่อว่าแนวโน้มการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นกระแสหลักในการบริหารภาครัฐ ส่วนกลางมีอาจจะต้านทานการรวมอำนาจในภารกิจที่สมควรท้องถิ่นดำเนินการได้อีกต่อไป ซึ่งข้อเสนอแนะนี้อาจเป็นสิ่งที่กระทำได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้นแต่อย่างไรก็ตามผู้นำเสนอรายงานคาดหวังให้เห็นว่า แม้จะอยู่ในระดับต้นก็สามารถมองเห็นถึงอุปสรรคดังกล่าวเช่นกัน

ภาคผนวก

แผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินโครงการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดระเบียบเมืองให้วิทยากรภาคพลเมือง พื้นที่เขตคลองสาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชน (People) แปรสภาพเป็นพลเมือง (Citizen) เข้ามามีส่วนร่วม กับภาคราชการในการจัดระเบียบเมืองเพิ่มมากขึ้น
๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดระเบียบเมืองให้ครอบคลุมทั้งสังคมเมือง
๓. เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการและเห็นว่าภาคพลเมืองต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดระเบียบเมือง
๔. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับภาคพลเมืองเกี่ยวกับความรู้ด้านกฎหมายและความสำคัญของการจัดระเบียบเมือง

เป้าหมาย สามารถสร้างวิทยาการภาคพลเมืองร่วมจัดระเบียบเมืองในพื้นที่เขตคลองสานได้ ๓ กลุ่ม เป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มวิทยากรต้นทางคือวิทยาการภาคพลเมืองในเครื่องแบบจากเจ้าหน้าที่เทศกิจ ข้าราชการและบุคลากรสำนักงานเขต กลุ่มวิทยากรร่วมสมัยคือ วิทยาการภาคพลเมืองในระดับสังคม ชุมชน เครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ และกลุ่มวิทยากรเพื่ออนาคต คือ วิทยาการภาคพลเมืองจากสถาบัน การศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ทบแห่งในพื้นที่เขตไม่ต่ำกว่าจำนวน ๓๐๐ คน ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๐

[illegible]

กิจกรรม	ตั้งแต่เดือน ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๐											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ขั้นตอนการดำเนินการ (การปฏิบัติตามแผน D : Do) ๖.๕ การดำเนินการถ่ายทอดความรู้และกระบวนการงานในการขับเคลื่อนการเป็นวิทยารภาคพลเมืองภายใต้หลักสูตรที่กำหนดไว้ตามกำหนดการฝึกอบรม ดังนี้ ๖.๖ การขับเคลื่อนกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดความรู้การจัดระเบียบเมืองซึ่งจะต้องเชื่อมโยงทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน ๖.๗ การขยายผล ด้วยการสร้างชุดปฏิบัติการที่เป็นสมาชิกของสังคม ชุมชน เครือข่ายซึ่งได้รับการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรแล้วให้เป็นผู้เผยแพร่ต่อยอดโดยนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากวิทยากรไปถ่ายทอดสมาชิกในสังคม ชุมชน เครือข่ายหรือประชาชนทั่วไปได้รวมทั้งเป็นแนวร่วมในการแจ้งเหตุการกระทำผิดเกี่ยวกับความไม่เรียบร้อยเรียบร้อยต่อภาครัฐ ๖.๘ การรับรองผลการฝึกอบรมเป็นการระบุเงื่อนไขว่าผู้เข้ารับการอบรมต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะมีสิทธิรับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตร ได้แก่ เข้ารับการอบรมไม่ต่ำกว่า ๘๐% ของเวลาทั้งหมดจึงจะได้รับวุฒิบัตร และการทดสอบผู้เข้ารับการอบรมด้วยแบบทดสอบ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ขั้นการประเมินผล (การประเมินผลและติดตามการดำเนินการ C : Check) ๖.๙ การติดตามและประเมินผลการดำเนินการที่ผ่านมาตามหลักการ PDCA เพื่อเป็นพลวัตรในการพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไรกับโครงการในขั้นการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ขั้นการปรับปรุงและพัฒนา (A : Action) ๖.๑๐ นำผลจากการประเมินผลและติดตามการดำเนินการ (C : Check) ตามขั้นการประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าควรดำเนินการโครงการต่อไป หรือควรปรับเปลี่ยนโครงการหรือควรนำเข้าสู่ระบบของงานประจำ (Routine) ต่อไป							↔		↔			

